

Avl kan skabe fremtidens økologiske ko

Det økologiske projekt SOBcows har undersøgt mulighederne for at avle efter en ko med specielle egenskaber tilpasset den økologiske mælkeproduktion. Dette er et helt nyt felt, da der hidtil ikke har været fokuseret på avlsmateriale målrettet økologiske malkekvæg.

16. sep 2019 | 12:38 |

Skrevet af Landbrugsavisen.dk

Morten Kargo fortalte til workshoppens deltagere, at der er et ønske om at fremavle en robust øko-ko.

Af Anya Engelbrecht, Seges

Indtil nu har de samme avlslinjer været brugt i både den konventionelle og den økologiske mælkeproduktion. Men måske vil det blive anderledes i fremtiden.

Muligheden for at fremavle en robust øko-ko blev nemlig diskuteret på en workshop i Vejle om fremtidens økologiske mælkeproduktion baseret på resultaterne fra projektet SOBcows.

Gennem fem år er det i SOBcows blevet undersøgt, hvordan avlsmæssige løsninger kan være med til at øge den økologiske mælkeproduktion i omfang og rentabilitet i fremtiden.

Det fortalte projektleder fra AU og Seges, Morten Kargo, til workshoppens 56 deltagere.

"Vi har arbejdet med, om vi skal udvikle specielle avlsmål for de økologiske køer med tilhørende avlsplaner, så vi kan lave økologiske linjer, hvor egenskaberne afviger genetisk fra de konventionelle linjer.

Idéen med det er, at det kan give en forbedret økonomi for økologerne, men også at forbrugeren kan se, at den økologiske mælkeproduktion bruger et andet avlsmateriale end den konventionelle. Lige så vel som økologien bruger andre produktionssystemer end i det konventionelle", siger Morten Kargo og tilføjer:

"Der er et ønske om at fremavle en robust øko-ko. Vi mangler bare helt præcist at finde ud af, hvilke egenskaber, den skal have, og hvordan vi når derhen. Derfor er det positivt, at der på workshoppen var opbakning til oprettelse af et økologisk avlsråd, hvor dette kan fastlægges."

MULIGHEDER FOR ETABLERING AF ØKO-LINJE

I SOBcows er der undersøgt forskellige avlsstrategier for økologisk mælkeproduktion, herunder opdeling i linjer, brug af ægtransplantation og selektion af konventionelle tyre.

Resultaterne viser, at man ved at opdele i linjer vil kunne opnå den samme økonomiske fremgang, men med egenskaber, som i højere grad er i tråd med de økologiske principper. Det vil sige, at en større del af den økonomiske fremgang i den økologiske linje kommer fra fremgang i sundhedsegenskaberne

Peter Larson og Morten Hansen, Viking Genetics, kortlagde på workshoppen muligheder for etablering af linjer, samt nogle af de udfordringer, der er i forbindelse med en eventuel etablering af en økologisk avlslinje.

Peter Larson, der er avlsleder for jersey racen nævnte blandt andet, at adskillelse af en lille race som Jersey i to linjer, kan blive udfordrende, da linjerne muligvis enkeltvis bliver for små til at sikre tilstrækkelig avlsfremgang i begge linjer.

Derfor foreslog han, at man indenfor Jersey laver et økologisk brugerindeks, så de økologiske kvægbrugere kan finde de jerseytyre, der passer bedst til økologisk produktion inden for den samlede pulje af jerseytyre.

Samtidig slog han til lyd for, at Jersey prioriterer fedtsyresammensætningen i mælken i det samlede avlsmål. Det skyldes, at det i projektet er vist, at der er gode muligheder for gennem avl at ændre fedtsyresammensætningen i mælken i en retning, der generelt anses for at være mere optimal i forhold til human sundhed. Peter Larson fastslog slutteligt, at miljø også bør tænkes med i den fremtidige avl.

KAN GIVE KOEN DE ØNSKEDE EGENSKABER

Morten Hansen, som er formand for det røde avlssamarbejde i Kvægavlforeningen Viking Genetics, fortalte på workshoppen, at det er muligt igennem avlen at give koen forskellige egenskaber, alt efter om det er økologisk eller konventionel mælk, der skal produceres.

"Det handler bare om at finde ud af, hvilke egenskaber, man ønsker, og så arbejde hen imod det i avlen.

Den røde population i Finland, Sverige og Danmark har en størrelse, så det kan lade sig gøre. De røde racer i disse lande vil gerne være med til at forbedre avlsmaterialet så det passer bedre til økologisk mælkeproduktion. Det vil de, da der er en forventning om flere økologiske køer både i de tre lande samt på eksportmarkederne", fortalte Morten Hansen.

KIG PÅ DE GAMLE MALKERACER

Som en del af overvejelserne om avl og økologi, er der i projektet blevet set på de oprindelige danske malkeracer og deres mælke kvalitet.

"Danmark har en forpligtigelse for, at den genetiske pulje fra disse racer bevares. Vi har ønsket at bidrage til at sikre deres overlevelse og synlighed. Derudover har vi taget dem med, fordi økologien jo også har diversitet som et varemærke. Derfor tænker vi, at mejeriprodukter baseret på mælk fra de oprindelige racer i den økologiske produktion er et godt match, siger projektleder Morten Kargo og tilføjer:

"Vi ved godt, at de yder mindre, og mælkeanalyserne har ikke dokumenteret, at mælken er væsentlig anderledes end mælk fra moderne racer.

Skal man sælge mælkeprodukter fra de gamle racer, så skal prisen også være lidt anderledes. Og det er spændende, om der er forbrugere til det. Det tror jeg, at der er", fortæller Morten Kargo.

FAKTABOKS

Fakta om SOBcows

- Formålet med SOBcows er at øge omfanget og rentabiliteten af den økologiske mælkeproduktion ved at tilpasse avlsmaterialet og produktionsdyrene til de økologiske produktionsformer samt ved at anvise bæredygtige metoder til en økologisk nicheproduktion både på basis af dyr med specielle genetiske karakteristika og på basis af dyr fra de oprindelige danske kvægracer
- Det femårige projekt er støttet af GUDP og Promilleafgiftsfonden og slutter 30. september 2019
- Projektets partnere er: Institut for Molekylærbiologi og Genetik samt institut for Fødevarer ved Aarhus Universitet, Seges, Husdyr Innovation Seges, Økologi Innovation RYK (Registrerings og ydelseskontrol), Viking Genetics, NordGen og Naturmælk